

УДК 94(477):316.343.37

DOI 10.32782/2307-7778/2023.2.1

Юрій ПАВЛОВИЧ

кандидат історичних наук, молодший науковий співробітник відділу новітньої історії Інституту українознавства імені І. Крип'якевича Національної академії наук України, вул. Козельницька 4, м. Львів, Україна, 79000 (shadowjke1993@ukr.net)

Yurii PAVLOVYCH

PhD (History), Junior Researcher of the Department of Modern History of the I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of National Academy of Sciences of Ukraine, st. Kozelnytska 4, Lviv, Ukraine, 79000 (shadowjke1993@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9261-1129>**ІСТОРИЯ СЕЛА ГОРДИНЯ НА САМБІРЩИНІ**

Анотація. Мета дослідження: проаналізувати основні періоди в історії села Гординя, що на Самбірщині. Дослідження історії окремих населених пунктів є актуальними, тому що історію своєї країни потрібно починати вивчати із найменших сіл, адже багато відомих українських діячів, вчених, письменників є вихідцями власне із таких сіл. **Методологія дослідження** ґрунтується на комплексному застосуванні загальнонаукових методів (аналіз, синтез, узагальнення) та спеціально-історичних, зокрема історико-системного методу. **Наукова новизна** дослідження полягає в тому, що докладно проаналізовано пласти історичного минулого нашої Батьківщини в контексті історії села Гординя, детально висвітлено життя мешканців села у різних аспектах: соціальному, господарському, культурному та духовному. **Висновки.** Особливої цінності дослідженням такого типу надає українська візія локальних проблем крізь призму глобальних. Історія окремих населених пунктів є цінним доповненням до вивчення історії України та джерелом кращого розуміння місцевої української культури.

Ключові слова: Гординя, історія села, Самбірщина, Перемиська земля, Прикарпаття.

HISTORY OF THE VILLAGE OF HORDYNIA IN THE SAMBIR REGION

Abstract. The purpose of the Study: to analyze the main periods in the history of the village of Hordynia in the Sambir region. Studies of the history of individual settlements are relevant, because the history of their country should be studied from the smallest villages, because many famous Ukrainian figures, scientists, writers are natives of such villages. The Research Methodology is based on the complex application of general scientific methods (analysis, synthesis, generalization) and special-historical, in particular historical-system method. The Scientific Novelty of the study is that it analyzes in detail the layers of the historical past of our country in the context of the history of the village Hordynia, details the life of the villagers in various aspects: social, economic, cultural and spiritual. Conclusions. The Ukrainian vision of local problems through the prism of global ones attaches special value to this type of research. The history of individual settlements is a valuable addition to the study of the history of Ukraine and a source of better understanding of local Ukrainian culture.

Key words: Hordynia, history of the village, Sambir region, Peremyshl land, Prykarpattia.

Постановка проблеми. Локальна історія – одна із найважливіших кластерів в історії країни, оскільки відмінності традицій, діалектів, ставлення до нових викликів, військова історія, загалом еволюція світосприйняття стає фундаментом для розуміння української історії, до викладання української історії, а історичне краєзнавство дає можливість це досягнути. **Мета статті** – подати цілісну картину розвитку села Гордині у визначений період, розкрити особливості його розвитку, висвітлити маловідомі факти його історії.

Виклад основного матеріалу. Село Гординя розташоване в Придністровській низовій долині, яка розпочинається від великого коліна річки Стрв'язь (біля села Луки, колись – Конюшки Семинівські) і тягнеться аж під Нижнів на відстань 277 км, в найширшому місці вона має 68 м. Село лежить на правому березі Дністра, на північному краю пагорбкуватого пасма, найвище піднесення якого 308 м є на південь від Гордині. В півніжжі того пасма тече р. Дністер від заходу та Бистриця – потік, що

протікає на сході через Білинку, Сокирчиці, Гординю і впадає в Дністер. Площа села Гординя становить 27 км². Західну окраїну села становить шляхетський присілок Закуття, центральна частина – Гординя і східна частина – Сокирчиці. Джерела про село Гординя, найкраще шукати в архівах Перемишля, оскільки це місто було центром нашого краю від найдавніших часів. І в часи Київської Русі, і в період роздробленості (як Перемиське князівство) чи в час існування Галицько-Волинської держави. Продовжувало воно ним бути і після польської експансії 1340–1349–1387 рр., коли більшу частину Галицько-Волинської земель було приєднано до Польського королівства (спершу на правах автономії під назвою Руська земля, а пізніше під назвою Руське воєводство). Найвні нині джерела вказують на давнє походження Гордині. Багато документів вдалося знайти у Центральному державному історичному архіві України у Львові.

Найдавніші записи, які стосувалися села, знаходилися в Коронній метриці початку XVI ст. В Перемиських актах гродського і земського судів, які розглядали різні майнові справи і вели записи в Коронну метрику (де згадувалося село), зазначені 1511, 1532, 1538 рр. (TsDIAL, f. 14. с. 248, р. 319–326). Завдяки цим записам вдалося встановити як село називалося раніше і від чого походить його назва. Спершу село (осада) називалося Ордина, потім Ординя і вже пізніше – Гординя. Отже, походить назва його від терміну «орда» (так називалася самоуправа у селах, населених «ординцями» – княжими слугами). Звідси можна стверджувати, що село було засноване в княжі часи. Основним обов'язком ординців було контролювати княжі землі. Наглядали вони ще за дорогами та возили князівські депеші на велику відстань.

В 1557 р. стається подія, яка дає зрозуміти, коли ж було засноване село. Саме тоді до короля Сигізмунда II звернувся мешканець села, шляхтич Іван Федькович Гординський, за підтвердженням грамоти XIII ст., яка була надана його родичеві князем Левом Даниловичем. До 1557 р. село Гординя вважалося королівським і належало до Самбірської економії, до Дублянського ключа. Гординські були в селі солтисами, а маючи грамоту, вони ставали власниками і могли здійснити його продаж.

Наступними документами, які пов'язані з територією села Гординя – це документи, які стосуються опису інвентаря, будинків, земельних наділів. Один з таких документів – це документ 1692 р., ревізія в селі Гординя. Документ розміщений на 32 аркушах, написаний польською. У цьому документі поданий опис території села Гординя, межі села, які, до речі, близькі до сучасних – на сході село межує з селом Корналовичі, на заході – з Малою Білиною (не доходячи 0,5 км), північна межа – ріка Дністер (TsDIAL, f. 14. с. 258, р. 32). Село Гординя, за адміністративним поділом 1782 р., відійшло до Самбірської округи («циркулу»), а всього таких циркулів стало 16 (коли в провінцію входили Буковина і Закарпаття їх було 18). Документ, «Журнал обліку земельних ділянок із зазначенням їх розміру, категорії с. Гординя Самбірського округу», дає розуміння щодо площі села. В джерелі тільки в цифрах, без рукопису, позначені ділянки з їх розмірами, всього в Гордині було 6003 парцелії (ділянки). Документ написаний польською мовою і виданий 1853 р. (TsDIAL, f. 186. с. 4614).

Період 1914–1916 рр. для Гордині був переповнений драматичними подіями: воєнне лихоліття, відродження національної державності, боротьба за неї і гіркота поразки. 1 серпня 1914 року почалася Перша світова війна.

У перші дні війни найвпливовіші західноукраїнські партії створили Головну Українську Раду, яка в серпні 1914 р. оголосила про формування українського військового підрозділу – Українські Січові Стрільці (далі – УСС). Командування над ним обійняла Українська Бойова Управа (далі – УБУ). Добровольців зібралися десятки тисяч, уряд дозволив створити лише два полки по тисячу чоловік і курінь із 500 осіб – Легіон УСС.

Громадянство Самбора доручило справу військової підготовки молоді вихідцю із Гордині Андрієві Чайковському, який з січня 1914 р. відкрив адвокатську канцелярію у Самборі

(Chaykovs'kuu, 1931, p. 13). Хоч австрійський уряд не дав стрільцям навіть тогочасних рушниць (а застарілі, зняті з озброєння), належно не підготував, а зразу кинув в бій, стрільці – добровольці показали себе з найкращого боку і вкрилися безсмертною славою в героїчних боях на Маківці, на Лисоні, Золотій Липі та інших місцях. Серед них були і мешканці Гордині: Василь Городиський (якому було 15 років), Яким Воютицький, а також Іван Гавриляк та Петро Паньків з Корналович, Михайло Савин з Татар, та багато інших (Vykhans'kuu, 2011, p. 70). В Легіон йшли хлопці, переважно, з австрійського війська, де служили. Січові Стрільці хоча не мали хорошої зброї і короткий період на бойовий вишкіл, але все ж таки змогли вдало відбивати наступи росіян, яскравими прикладами є бої на горі Маківка і Лисоня (USS: 1914–1974, 1974, p. 16).

Вже 13 вересня 1914 р. росіяни зайняли Самбір та усю околицю. Російська військова влада розпочала переслідування й повальні арешти мешканців Самбора, як і Східної Галичини загалом. Серед них був і А. Чайковський, який у той час повернувся до Самбора (Chaykovs'kuu, 2002, p. 277).

Перша світова війна стала великим лихом для мешканців Гордині: на неї було мобілізовано все чоловіче населення віком від 21 до 42 років, реквізовано велику кількість коней, значну кількість худоби. 18 жовтня 1914 р. у Львові було створено УНРаду на чолі з Євгеном Петрушевичем. Розпочалася підготовка до перейняття влади у Сх. Галичині українцями. Від імені УНРади провідна діячка Олена Степанів прибула до Самбора 31 жовтня і доручила Данилові Стахурі взяти владу у Самборі, а у Самбірському повіті – Андрієві Чайковському (це сталося вночі з 30 жовтня на 1 листопада). Останній наступного дня приїхав в Гординю, щоб набрати з навколишніх сіл хоч би сотню добровольців та повести їх на Самбір. Спершу Андрій Чайковський провів збори в Закутті (східна частина села Гординя), переконавши людей, «коли Австрія впала і ми звільнені від присяги, то тепер маємо право на своїй землі свою державу будувати». Зранку 2 листопада А. Чайковський поїхав до сусіднього села Корналович, де за допомогою Миколи Грущак (голови читальні «Просвіта», з яким воював в Боснії) зібрав віче в читальні, закликав присутніх на ньому йти до війська і насамперед в Самбір. Серед учасників віча були два підстаршини, у тому числі Осип Струмеляк, який потім стане вояком УГА, артилеристом. Такі ж віча за той день зібрав Андрій Чайковський у Гордині шляхетській, Гордині рустикальній, Сокирчицях, Білинці. Під вечір він прибув до Великої Білини до отця Петра Погорецького, якого знав давніше, написав навіть для нього як голови Товариства Руської шляхти в Галичині установчий Статут. Зранку, 2 листопада у Великій Білині він провів віче. На другий день – 3 листопада, громада з Гордині, Корналович, Білини, Великої Білини направилися до Самбора. Однак до Самбора швидше прибули старосамбірчани, вони самі перебрали владу в Самбір (Shankovs'kuu, 1989, p. 51).

Встановлення українцями влади у Львові та в повітах Східної Галичини здійснилося протягом 1–7 листопада 1918 р. (Shankovs'kuu, 1989, p. 51). У більшості повітів основними дійовими особами повстання були українські військові відділи з розквартированих там австрійських частин, демобілізовані українські старшини та рядові. За допомогою місцевої інтелігенції і селян з навколишніх сіл вони, користуючись раптовістю, роззброювали місцеві військові підрозділи та відділення жандармерії, займали державні установи. У більшості населених пунктів Галичини при встановленні української влади обійшлося без кровопролиття. Спроба збройного опору була вчинена поляками лише в окремих містах, зокрема, у Бориславі, Самборі та Перемишлі, де були організовані польські військові підрозділи. У Самборі також першою встановила владу місцева польська громада. Невдовзі навколишні селяни та військова залога зі Старого Самбора допомогли українцям взяти місто під своє урядування. Туди і вирушили, на підмогу, мешканці Гордині, Корналович, Білини на чолі з Андрієм Чайковським. Перебравши

в свої руки основні державні установи, українці розпочали формування системи виконавчої влади на національній основі. Не створюючи принципово нових управлінських структур, вони відновили функціонування існуючих при австрійському режимі місцевих виконавчих органів. Керівниками повітової адміністрації стали новопризначені українські комісари. Посада повітового комісара замінювала начальника місцевої адміністрації – повітового старосту, який при колишній австрійській владі підпорядковувався галицькому наміснику.

Повітовим комісаром обрано Андрія Чайковського. Міський комісар: Данило Стахура, адвокат (УНДП). Делегати до УНРади: від міста – Олександр Бойцун, професор гімназії; від повіту – Тадей Залеський, вчитель гімназії (Chaykovs'kuu, 2002, р. 2–100). Одне з головних завдань, яке він мав вирішити – створення збройних сил молодій державі – Галицької Армії. З усіх сіл до неї стали вступати колишні вояки. З Гордині, зокрема, до неї вступили: Осип Баган (булавний), Броніслав Біж, Ілько Бережницький, Василь Городиський, Тимко Возняк, Михайло Баб'як, Богдан Мороз та інші. Більшість з них входили у восьму бригаду ГА названу «Самбірською», якою командував – спершу майор Гофман, а опісля капітан Шмідт. 21 грудня 1918 р. на основі Конституції ЗУНР було проведено місцеві вибори, на яких обирали керівників міст, містечок і сіл. В Гордині було створено раду села, комісаром обрано Івана Совінського, Сокирчесь – Ціхоцького, Закуття – Білінського (TsDIAL, f. 361. c. 164, р. 124). Поляки, оговтавшись від несподіванки, перейшли в контрнаступ, мобілізувавши всі свої сили і всі ресурси на реванш. На допомогу їм прийшла сформована у Франції 60 тис. польська армія генерала Ю. Галлера. Польські війська 14 травня 1919 р. під Самбором і Щирцем прорвали фронт і стали відтісняти вояків УГА. На жаль галицькі вояки не встояли і стали масово повертатися по домівках. Окупувавши Східну Галичину, поляки розпочали репресії над українцями. Так зі спогадів Василя Городиського, який давав інтерв'ю газеті «Самбірські Вісті», дізнаємося таке: «У полк Січових Стрільців, – сказав Василь Лук'янович, – я вступив добровільно, ще будучи в австро-угорській армії. Потім билисьмосі з поляками, а знаєте де? Неподалік Самбора. З канона, який смо мали в Лішні, билисьмо на Городище, де стояли польські легіонери. Ой, файним каноніром був Струмеляк з Корналович. Майже всі набої лягали на ціль, що викликало паніку серед поляків. Після боїв повертався додому в стрілецькій формі, як побачили поляки, що ми в українській стрілі повертаємось додому, а було їх набагато більше і зброї ми не мали ніякої, то били нас прикладами і кинули в фосу*, думали що ми вже мертві. А ми вижили і ледь живі добралися додому» (Storozh, 1991, р. 3).

Вже 13 травня 1914 р., як розповідає у своїх «Чорних рядках» А. Чайковський: «Самбір став втікати від поляків». На простому селянському возі з усією своєю родиною направлявся в Коломию і Андрій Чайковський. Біля села Городища він наздогнав Осипа Струмеляка із справною гарматою, який теж відступав, однак не мав набоїв до гармати, не мав за що купити, хоча в Дрогобичі була нафта, на якій, як собака на сні, сидів Вітик («борець за Україну» такий як і нинішні «соціалісти»), залишаючи її «в цілості» полякам, а за неї чехи, угорці давали нам все: зброю, обмундирування, харчі. Отже переміг нас не ворог, «перемогли» себе самі!» (Chaykovs'kuu, 2002, р. 207–273).

В 1920-х рр. в селі Гординя проживало 1899 осіб в 418 хатах. Якщо розглянути по території розселення, то в Гордині шляхетській – 96 хат, 418 мешканців, в Гордині рустикальній – 188 хат, 878 мешканців, в Сокирчицях – 134 хати, 603 мешканців (Arkhiv Hordynia, 1930, р. 10).

В Гордині з ініціативи священника о. Юрія Гошки і його сина Ярослава уже в 1921 р. (в числі перших дев'яти в Самбірському повіті) знову запрацювали читальні «Просвіти» (причому не одна, а цілих три: в Закутті, в Гордині та Сокирчицях), очолювали їх: в Закутті – Василь Городиський (колишній вояк УПА, січовий стрілець), в Гордині – Осип Пазюк та Степан Рак, в Сокирчицях – Йосип Фурдин. Усі читальні вели просвітницьку і економічну роботу: передплачували газети і журнали, залучали мешканців села до читання.

1 вересня 1939 р. Німеччина розпочала військову операцію проти Польщі. У відповідь Велика Британія і Франція, згідно з попередніми домовленостями з польським урядом, 3 вересня 1939 р. оголосили війну Німеччині. З локального конфлікту між Німеччиною та Польщею війна переросла у світову. Після приходу нової влади розпочалась «радянська». Створено постійні органи влади (в Гордині головою сільської ради став Осип Охіндушко, а секретарем Степан Возняк). Спершу село відійшло до Дрогобицького району Львівської області, а коли в грудні 1939 р. утворено Дрогобицьку область, а в січні 1940 р. Дублянський район, то відійшло туди (Komunist, 1939, р. 2–3). Весною 1940 р. в Гордині створено колгосп на базі панського маєтку «імені Лесі Українки». Його головою став – Корнелій Городиський. У той же рік розпочалися репресії. В червні 1941 р. в Гордині було заарештовано священика – патріота отця Юрія Гошку (довгий час він переховувався). Його було схоплено в сільраді й відвезено до Самбірської слідчої в'язниці.

Вибух німецько-радянської війни 22 червня 1941 р. відкрив нову драматичну сторінку в історії Гордині. У Львові 30 червня 1941 р. ОУН-б проголосила Акт Відновлення Української держави. Проте вже 8 липня Акт відновлення нацистами було анульовано, прийшла нова влада. Взимку – весною з 1941 р. на 1942 р. в селах стався голод (рік був дуже складний, врожай був мізерний, а німці забрали податки (контингент зерна і картоплі) з розрахунку на всю землю, яка була в господарстві). В найгіршому становищі по селах опинилися євреї. Їх перетворювали на ізгоїв (кожен на одязі мав нашиту металеву зірку), згодом їх вивезли в гетто (закриту і ізольовану ділянку міста Самбора чи Дрогобича), відтак стали вивозити в ліси і розстрілювати цілими сім'ями. Мешканці села Гордині переховували євреїв. Це зробили Мирослава Городиська (6-ти річну дівчинку), Стефанія Городиська (двох хлопчиків), Іван Гординський Федькович (двох єврейських дівчаток з Корналович) (Vykhans'kuu, 2011, р. 100). Дуже скоро в нацистській Німеччині став відчуватися брак робочої сили, тому з окупованих країн, в тому числі із території Галичини, німці сали вивозити молодь на роботу в Німеччину. З Гордині були забрані більше 15 чоловік, в тому числі: Ярослав Баган, Анна Баган, Ольга Біж, Ольга Богуцька, сестри Стефанія і Іванна Гординські та інші. З весни 1943 р., після поразки німців під Сталінградом, коли стало очевидним, що вони можуть програти війну, утворюється дивізія «Галичина». З Гордині зголосилося і вступило в неї 28 чоловік, серед них – Євген Баб'як, Осип Бандирський, Осип Бережницький, Ігор Городиський, Іван Городиський, Євген Городиський, Іван Грушак, Володимир Гошка (син о. Юрія Гошки), та інші (Vykhans'kuu, 2011, р. 101).

Починають формуватися загони Української Повстанської Армії (спершу під виглядом Української Національної Самооборони), яка створюється із молоді ОУН (б). Діє вона активно і в Гордині від якої до її складу входять: Федір Фурдин (станичний), Володимир Гошка, Михайло Греділь, Степан і Осип Раки, Іван Совінський, Михайло Гординський, Осип і Іван Гординські, Михайло Возняк, Михайло Чепіль, Тимофій Баб'як, Микола Федак та інші. Згодом в УПА вступили: Іван Наконечний («Орленко», старший булавний), Федір Юзвяк («Вуйко»), Володимир Гошка («Мирон»), Іван Сегер («Ярий»), Михайло Дзюба («Степовий»), Володимир Павлович, Осип Гавриляк, Дмитро Федак, та інші. Активними вояками стали сестри Білинські Ярослава і Ірина і Наталка (Lebed', 1993, р. 115). На території Дрогобиччини діяли відділи УПА. В селі Гординя повстанці відділу «Булава» 28 серпня 1946 р. зруйнували сільську раду, знищили телефонний зв'язок, конфіскували товари з кооперативу. Місцеві, які знаходилися в лісах навколо села очолював Іван Наконечний «Орленко» та Степан Стебельський «Хрін» (Lebed', 1993, р. 116). Новий етап в історії Гордині розпочався із проголошенням незалежності України у 1991 р. Характерною особливістю початку 90-х рр. ХХ ст. став бурхливий розвиток національного, громадського та духовного відродження українського народу. Не оминули ці процеси і мешканців Гордині. На території села ще в 1990 р. формується осередок Народного

Руху України (далі – НРУ), головою якого стає В. О. Присташ. Також в НРУ входять Греділь Михайло, Греділь Богдан, Кміть Степан, Белай Ольга. В березні 1991 р. насипано і посвячено в Сокирчицях (східна частина села Гординя) могилу УСС, ініціаторами були Михайло Греділь, Євген Дзюба, Осип Федак, Віра Присташ, кошти для насипу і оформлення могили надав мешканець Гордині Осип Бандирський (Vykhans'kuu, 2011, р. 70). В квітні 1991 р. гординська церква отримала статус храму УГКЦ. В червні біля школи, яка почала будуватися в 1970 р. і працює до сьогодні, посвячено Почесний Знак на честь відомого письменника Андрія Чайковського, який провів дитячі роки в Гордині (Vykhans'kuu, 2011, р. 71).

Висновки. З 2014 р. в Україні стартувала реформа децентралізації, згідно якої передані повноваження та фінанси від державних органів влади до органів місцевого самоврядування. На сайті Кабінету Міністрів України вказано, що основною метою децентралізації є «формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад» (Reforma detsentralizatsiyi, 2014). На сесії Новокалинівської міської ради 11 серпня 2015 р. прийнято рішення «Про добровільне об'єднання територіальних громад Відповідно до статей II, IV, VI, VII Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Село Гординя Гординянської сільської ради об'єднується з територіальними громадами сіл Велика Білина, Мала Білина, Велика Хвороща Великобілинської сільської ради, села Корналовичі Корналовицької сільської ради, сіл Калинів, Кружики Калинівської сільської ради, міста Новий Калинів Новокалинівської міської ради в територіальну громаду з центром у місті Новий Калинів (Novokalynivs'ka hromada, 2015, р. 1).

Бібліографія

- Чайковський А. Я.** (1931). Як формовано Січових Стрільців у Самбірщині. Літопис Червоної Калини. № 9.
- Виханський Б. А.** (2011). Дрогобич. 243 с.
- УСС: 1914–1974.** (1974). Філадельфія. 37 с.
- Чайковський А. Я.** (2002). Спогади. Листи. Дослідження: у 3 т. Львів. Т. 1. 514 с.
- Шанковський Л. І.** (1989). До останнього віддиху. Вісті Комбатанта. Торонто; Нью Йорк. № 4. 51 с.
- Чайковський А. Я.** (2002). Чорні рядки. Мої спомини за час від 1 листопада 1918 року до 13 травня 1919 року. С. 2 – 100.
- Сторож С.** (1991). І воскрес їх подвиг. Самбірські Вісті. Вип. 3. 6 с.
Архів Гординянської сільської ради.
- Комуніст.** (1939). № 248. 12 с.
Інтерв'ю мешканки села Гординя 1919 р. н. Городиської – Прокоп'як Ольги. Особистий архів автора.
- Лебедь М. К.** (1993) УПА. Дрогобич: «Відродження». 197 с.
- Урядовий портал. Реформа децентралізації. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizatsiyi>
- Новокалинівська громада. Офіційні документи. Рішення сесії міської ради №430 «Про добровільне об'єднання територіальних громад». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/docs/220863/>
- ЦДАЛ. Ф. 14. (Перемиський земський суд) Оп. 1. Спр. 248. Арк. 319 – 326.
- ЦДАЛ. Ф. 14. (Перемиський земський суд) Оп. 1. Спр. 258. Арк. 32.
- ЦДАЛ. Ф. 186. (Крайова земельно – податкова комісія) Оп. 1. Спр. 4614.
- ЦДАЛ. Ф. 361. Оп. 1. Спр. 164. Арк. 124.

References

- Chaykovs'kyi A. Ya.** (1931). Yak formovano Sichovykh Stril'tsiv u Sambirshchyni. Litopys Chervonoyi Kalyny. # 9. [in Ukrainian].
- Vykhans'kyi B. A.** (2011). Drohobych. 243 s. [in Ukrainian].
- USS: 1914–1974. (1974). Filadel'fiya. 37 s. [in Ukrainian].
- Chaykovs'kyi A. Ya.** (2002). Spohady. Lysty. Doslidzhennya: u 3 t. L'viv. T. 1. 514 s. [in Ukrainian].
- Shankovs'kyi L. I.** (1989). Do ostann'oho vidydkhu. Visti Kombatanta. Toronto; N'yu York. # 4. 51s. [in Ukrainian].
- Chaykovs'kyi A. Ya.** (2002). Chorni ryadky. Moyi spomyny za chas vid 1 lystopada 1918 roku do 13 travnya 1919 roku. S. 2 – 100. [in Ukrainian].
- Storozh S.** (1991). I voskres yikh podvyh. Sambir's'ki Visti. Vyp. 3. 6 s. Arkhiv Hordynyans'koyi sil's'koyi rady. [in Ukrainian].
- Komunist. (1939). # 248. 12 s. [in Ukrainian].
- Intervyu meshkanky sela Hordynya 1919 r. n. Horodys'koyi – Prokop"yak Ol'hy. Osobystyy arkhiv avtora. [in Ukrainian].
- Lebed' M. K.** (1993) UPA. Drohobych: «Vidrodzhennya». 197 s. [in Ukrainian].
- Uryadovyy portal. Reforma detsentralizatsiyi. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-detsentralizatsiyi> [in Ukrainian].
- Novokalynivs'ka hromada. Ofitsiyi dokumenty. Rishennya sesiyi mis'koyi rady #430 «Pro dobrovil'ne ob'yednannya terytorial'nykh hromad». [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://novokalynivskagromada.gov.ua/dotss/220863/> [in Ukrainian].
- TsDIAL. F. 14. (Peremys'kyi zems'kyi sud) Op. 1. Spr. 248. Ark. 319 – 326. [in Ukrainian].
- TsDIAL. F. 14. (Peremys'kyi zems'kyi sud) Op. 1. Spr. 258. Ark. 32. [in Ukrainian].
- TsDIAL. F. 186. (Krayova zemel'no – podatкова komisiya) Op. 1. Spr. 4614. [in Ukrainian].
- TsDIAL. F. 361. Op. 1. Spr. 164. Ark. 124. [in Ukrainian].